TTb TRANSFER TECHNOLÓGIÍ bulletin

OCHRANA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
TRANSFER TECHNOLÓGIÍ

1/2012

ROZHOVORY | ZO ŽIVOTA CTT | ZAUJALO NÁS | Z MÉDIÍ | ODPORÚČAME

Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí

Návšteva nového Bioterapeutického zariadenia v Bratislave

J. ŠEBO: Vynálezca Jozef Murgaš si zaslúži patričnú úctu i vyznamenanie

NPTT

www.nptt.sk

NÁRODNÝ PORTÁL
PRE TRANSFER TECHNOLÓGIÍ

... miesto, kde sa veda spája s praxou ...

Milí čitatelia,

dostáva sa Vám do rúk prvé číslo prvého ročníka bulletinu TRANSFER TECHNOLÓGIÍ (TTb). Vydávanie tohto periodika, aj elektronického bulletinu, vyplýva z aktivít v rámci národného projektu pod názvom Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK a je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja. Tento projekt implementuje Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) od júna 2010 do konca roku 2014.

Projekt NITT SK prebieha v troch etapách. Jeho strategickým cieľom je vytvoriť a implementovať systém národnej podpory transferu technológií a poznatkov, ktoré vzídu z výskumno-vývojovej činnosti, do hospodárskej a spoločenskej praxe. Primárnu cieľovú skupinu projektu tvoria pracovníci vysokých škôl a vedeckých inštitúcií, teda vedecká komunita z verejného sektoru. Hlavné ciele projektu NITT SK sú napĺňané prostredníctvom troch hlavných aktivít.

Cieľom Aktivity 1.1 – Budovanie a prevádzka Centra transferu technológií pri CVTI SR – je zabezpečiť personálne a prevádzkové kapacity Centra transferu technológií pri CVTI SR, vybudovať Národný systém podpory TT a poskytovať podporné služby v oblasti transferu technológií výskumno-vývojovým pracoviskám na celom území Slovenskej republiky. Realizácia aktivít prebieha v troch etapách.

Predmetom Aktivity 2.1 – Vytvorenie a prevádzka systému služieb v prostredí informačných a komunikačných technológií v oblasti podpory výskumu, vývoja a transferu technológií – je návrh, vybudovanie a prevádzka systému spoločných služieb pre vedeckú komunitu v oblasti IKT infraštruktúry. Systém sa bude zameriavať na riadenie prístupov k špecifickým vedeckým bázam dát, integrovaným aplikáciám a ďalším zdrojom a službám, ktoré podporujú transfer technológií.

Cieľom aktivity Aktivity 3.1 – Zvyšovanie povedomia vedeckej komunity o ochrane duševného vlastníctva a transfere technológií – je zvýšiť povedomie vedeckej komunity o ochrane duševného vlastníctva a dôležitosti popularizácie vedy, a tak prispieť k zefektívneniu transferu technológii a vedeckých poznatkov do praxe. Pritom dôraz sa bude klásť na aktívnu propagáciu vedy, konkrétne na dosiahnuté výskumno-vývojové výsledky. V rámci tejto aktivity sa vytvárajú nástroje na propagáciu tematiky transferu technológií, u ktorých predpokladáme potenciál na vytvorenie komunikačného priestoru pre zdieľanie informácií o ochrane duševného vlastníctva a o transfere technológií odborníkmi na tieto témy v Slovenskej republike aj zo zahraničia. Medzi tieto nástroje patrí portál NPTT (www.nptt.sk) a v rámci neho e-bulletin TT i toto tlačené periodikum.

Informácie a články budú v e-bulletine zverejňované priebežne tak, aby pokrývali aktuálne udalosti. Následne budú štvrťročne sumarizované do tlačeného periodika.

Verím, že sa nám prostredníctvom bulletinu TRANSFER TECHNOLÓGIÍ podarí založiť tradíciu periodika, zameraného na špecifickú dynamicky za rozvíjajúcu oblasť a že TTb bude prínosom pre vedeckú komunitu, ale aj ostatných. K tomu mu želám úspešný štart

Mgr. Miroslav Kubiš,
projektový manažér NITT SK

OBSAH

3 Slovo na úvod
Foreword
Mgr. Miroslav Kubiš,
projektový manažér NITT SK

6 Zo života centier transferu technológií
Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí
Technology Transfer in Slovakia and abroad

10 Výstava v CVTI SR: Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes
Exhibition in SC STI: Jozef Murgaš – Communication yesterday und nowadays

12 Rozhovor
J. Šebo: Vynálezca Jozef Murgaš si zaslúži patričnú úctu i vyznamenanie
Ján Šebo: Ján Murgaš – inventor who deserves approppriate respect and honour

14 Zaujalo nás
Návšteva nového Bioterapeutického zariadenia v Bratislave
Visit of the new Bioetherapeutical facility in Bratislava

16 Českí vedci súčasťou európskej siete centier pre štruktúrnu biológiu
Czech scientists are becoming a part of a European network of centres for structural biology

16 Technologický inštitút SAV
Institute of the Technology of the Slovak Academy of Sciences

18 Regionálne poradenské a informačné centrum Prešov
Regional Consulting and Information Centre Prešov

19 Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií
Selection of publications focused on intellectual property and technology transfer

20 Z médií
Vedecké poznatky v praxi
Scientific knowledge in practice

22 Odporúčame
Databáza pre spoluprácu podnikateľov
Business Cooperation Database

TRANSFER TECHNOLÓGIÍ bulletin, september 2012
číslo 1, ročník I., vychádza 4 x ročne, nepredajné

Vydalo: **Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR)**
Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava, www.cvtisr.sk

Redakcia

Hlavná editorka: **Mgr. Andrea Putalová,** vedúca Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT) pri CVTI SR.

Zodpovedná redaktorka: **PhDr. Marta Bartošovičová** e-mail: marta.bartosovicova@cvtisr.sk
tel.: +421/2/69253 131

Redaktori: **Ing. Alena Oravcová**, e-mail: alena.oravcova@cvtisr.sk; **Mgr. Mária Izakovičová**, e-mail: maria.izakovicova@cvtisr.sk; **Mgr. Iveta Molnárová,** e-mail: iveta.molnarova@cvtisr.sk; **Janka Némethyová,** e-mail: janka.nemethyova@cvtisr.sk; **Mgr. Patrícia Stanová**, e-mail: patricia.stanova@cvtisr.sk; **Mgr. Oľga Števková,** e-mail: olga.stevkova@cvtisr.sk. Grafická úprava: CVTI SR

NITT SK Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK

Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí

Z konferencie NITT SK 2011

V rámci implementácie národného projektu **Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK**[1] usporiadalo Centrum vedecko-technických informácií SR dňa 11. 10. 2011 Konferenciu NITT SK 2011: **Transfer technológií na Slovensku a v zahraničí.** Konferencia bola s medzinárodnou účasťou. S úvodnými príhovormi vystúpili: **RNDr. Marta Cimbáková**, generálna riaditeľka Sekcie vedy a techniky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR[2] a **prof. RNDr. Ján Turňa, CSc.**, riaditeľ Centra vedecko-technických informácií SR[3] (CVTI SR). Konferenciu moderoval **Ing. Ľubomír Bilský** z CVTI SR.

V súlade s programom po úvodných vystúpeniach odznelo 10 prezentácií a diskusia.

Miroslav Kubiš,
CVTI SR, Bratislava: Budovanie národného systému na podporu transferu technológií na Slovensku, predstavenie národného projektu NITT SK

V úvode definoval transfer technológií (TT) ako komplexný proces prenosu (aplikácie) vedeckých poznatkov, vynálezov, objavov a znalostí nadobudnutých výskumno-vývojovou činnosťou do hospodárskej a spoločenskej praxe s cieľom ich komerčne zhodnotiť. Informoval, že pri CVTI SR bude pôsobiť Národné centrum pre transfer technológií. Podrobne hovoril o troch plánovaných podporných aktivitách, z ktorých prvá je zameraná na podporu vedeckej komunity pri zabezpečovaní ochrany duševného vlastníctva v procese TT; marketing vedeckých poznatkov a vyhľadávanie partnerov na ich komerčné zhodnotenie; podporu pri vyjednávaní a uzatváraní licenčných dohôd; podporu pri zakladaní CTT na univerzitách a VV inštitúciách a pri štandardizácii služieb.

1 Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK: http://nitt.cvtisr.sk [cit. 2012-09-19]
2 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR: http://www.minedu.sk [cit. 2012-09-19]
3 Centrum vedecko-technických informácií SR: http://www.cvtisr.sk [cit. 2012-09-19]

Marián Janek,
Technologický inštitút SAV, Bratislava: Centrum pre transfer technológií Slovenskej akadémie vied – utópia alebo skutočnosť?

Technologický inštitút SAV[4] začal svoju činnosť 1. 1. 2008. Jeho úlohou okrem výskumu a vývoja, poskytovať komplexné vedecko-technické služby, najmä pre vedecké organizácie SAV v oblasti komercializácie výsledkov výskumu a vývoja a manažmentu duševného vlastníctva; podporovať riešenia interdisciplinárnych projektov SAV, zaobstarávať a prevádzkovať drahé prístroje, poskytovať poradenské a bezpečnostné služby; publikovať informácie o riešených projektoch, dostupných technológiách, diagnostických zariadeniach a ponúkaných službách.

Helena Ďurovčíková,
Transtech STU, Bratislava: Transfer technológií v podmienkach Slovenskej technickej univerzity

Ide o dvojročný projekt (02/2010 - 03/2012) financovaný zo zdrojov štrukturálnych fondov EÚ, zameraný na „Zlepšenie interného manažmentu STU pre prenos poznatkov do praxe“ v rámci OP VaV. Po skončení projektu bude pracovisko začlenené do štruktúry STU. Poslaním TRANSTECH-u STU je vytvárať priaznivé podmienky na transfer výsledkov vedecko-výskumnej činnosti z univerzity do praxe. V procese transferu technológií poskytujú na mieru: know-how v oblasti ochrany práv duševného vlastníctva; právnu podporu pri uzatváraní licenčných zmlúv a zmlúv o dielo; vyhľadávanie partnerov z priemyselného a podnikateľského prostredia; databázu výskumných pracovísk STU; sieťovanie univerzitných pracovísk s praxou; podporu podnikania pracovísk univerzity, doktorandov, študentov; aktívnu propagáciu výsledkov výskumu a vývoja – projekt Centrope TT.

Helga Jančovičová,
CTT UK Bratislava (namiesto Ivana Ostrovského): Centrum transferu technológií Univerzity Komenského v Bratislave – budovanie funkčného systému prepájania vedy, výskumu a vzdelávania s podnikovou sférou

Strategickým cieľom projektu je vytvorenie platformy prenosu konkrétnych poznatkov z akademickej sféry do sféry komerčnej. **Centrum transferu technológií** [5] na Univerzite Komenského v Bratislave má ambíciu poskytovať širokú škálu služieb v oblasti vyhľadávania, triedenia, riadenia, ako aj zhodnocovania inovačného potenciálu a ochrany duševného vlastníctva UK. Vytvorením CTT UK dôjde k reálnemu naplneniu jedného z cieľov budovania vedomostnej spoločnosti. Špecifické ciele projektu sú: vybudovanie infraštruktúry kontaktného a komunikačného centra, vrátane vybudovania systému riadenia know-how UK; rozšírenie a správa databázy UK; vytvorenie systému ochrany duševného vlastníctva pre UK; vytvorenie systému evaluácie projektov a pilotné overenie funkčnosti CTT UK.

4 Technologický inštitút SAV: http://www.ti.sav.sk/ [cit. 2012-09-19]
5 Centrum transferu technológií: http://www.uniba.sk/index.php?id=3455 [cit. 2012-09-19]

Anton Lavrin,
UCITT TU, Košice: Univerzitné centrum pre inovácie, transfer technológií a ochrany duševného vlastníctva[6] (UCITT) pri Technickej univerzite v Košiciach – priestor a obsah jeho pôsobnosti

V úvode sa venoval odozve na aktualizované stratégie rozvoja aj v oblasti výskumu a vývoja na Slovensku Minerva 2 a Fenix. Stratégiou TUKE je stať sa o.i. medzinárodne uznávanou výskumnou univerzitou postavenou na báze excelentného výskumu v relevantných vedeckých, inžinierskych a spoločenských odboroch. TUKE je úspešná v čerpaní eurofondov. V rámci projektu UCITT sa vytvára inštitucionálna štruktúra, ktorá poskytuje poradenstvo a služby v oblasti: podpory rozvoja základného a aplikovaného výskumu z verejných zdrojov (EU zdroje, KEGA, VEGA, APVV a pod.); účinnej a aktívnej spolupráce so spoločenskou a hospodárskou praxou (aplikovaný výskum, verejno-hospodárska činnosť, schéma štátnej pomoci, spoločné VaV pracoviská a pod.); ochrana duševného vlastníctva (odborné pracovné a právne poradenstvo v oblasti autorských práv, patentov, zmluvnej spolupráce, kontraktov, licencii a pod.); podpora vytvárania „Spin – off" a „Start – up" inštitútov; rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výskumu, vývoja inovácií a transferu technológií a marketing v oblasti výskumu a TT.

Roman Linczényi,
Podnikateľské a inovačné centrum – BIC, s. r. o.[7], Bratislava: Skúsenosti s podporou technologického transferu v SR

Informoval o aktivitách na podporu transferu technológií, medzi ktoré patria návštevy a identifikácia subjektov na Slovensku (vedecko-výskumné inštitúcie a firmy); technologické audity (identifikácia technologického potenciálu); partnerské podujatia; podnikateľské misie; technologické databázy na podporu TT a využívanie sietí na podporu TT. Predložil štatistiku zrealizovaných transferov. Medzi odporučeniami menoval rozvoj služieb kompatibilných s iniciatívami EÚ, s dostatočnou finančnou podporou zaručujúcou kontinuitu a vysokú profesionalitu, s priestorom pre PPP zaručujúcim reakciu na potreby trhu, vysokú profesionalitu a efektivitu a s efektívnou národnou podporou a koordináciou systémom na národnej úrovni, ak to nevylúči predchádzajúce východiská.

Eva Janouškovcová,
Centrum pro transfer technologií Masarykovy univerzity (CTT MU)[8] Brno: Technology Transfer Opportunities in South Moravian Region, Czech Republic

Podelila sa so svojimi skúsenosťami s vedením Centra TT, ktoré vzniklo v roku 1995. Zhruba 1,5 roka mapovali situáciu a až v roku 1997 sa im podarilo schváliť prvý interný dokument. Do toho vstúpili právnici a ekonómovia s upozornením, aby mysleli na obchodné tajomstvo, know how, autorské právo (časť duševného vlastníctva Na českých univerzitách vzniklo 5 alebo 6 centier TT, v Brne majú iba dve zo štyroch univerzít funkčné CTT. Veľký úspech má projekt SoMoPro – regionálny grantový program, ktorého cieľom je prilákať zahraničných vedcov.

6 Univerzitné centrum pre inovácie, transfer technológií a ochrany duševného vlastníctva: http://www.tuke.sk/tuke/strukturalne-fondy-eu/vyzva-2-2-01/univerzitne-centrum-inovacii-transferu-technologii-a-ochrany-dusevneho-vlastnictva [cit. 2012-09-19]
7 Podnikateľské a inovačné centrum – BIC, s. r. o.: http://www.bic.sk/ [cit. 2012-09-19]
8 Centrum pro transfer technologií Masarykovy univerzity: http://www.ctt.muni.cz/ [cit. 2012-09-19]

Darina Kyliánová,
Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky[9], Banská Bystrica: Centralizované TTO ako nadradené riadiace stredisko transferu poznatkov z akademického výskumu

Vo svojom vystúpení spomenula aj projekt Minerva 2. Upozornila, že veľa kritiky je zameranej hlavne na podfinancovanie vedy a výskumu, avšak nič podstatné na zlepšenie stavu sa nedeje. Slovensko je jediná krajina vo V-4, ktorá nemá ani jednu univerzitu medzi špičkovými. Zaostávame aj za Tureckom či Mexikom. V SR je nízky počet zahraničných študentov a naopak máme najväčší odliv študentov do zahraničia. Ďalej hovorila o výhodách CTTO, medzi ktoré patrí širšie portfólio ponúkaných priemyselných práv, rozšírenie licenčných možností. Obchodné rokovania zabezpečuje tím obchodníkov, právnikov, ekonómov, nie akademickí pracovníci alebo zamestnanci akademických inštitúcií. Vedci nie sú a ani by nemali byť manažérmi duševného vlastníctva.

Gabriela Konopka-Cupiał,
Jagelonská univerzita Krakov[10], Poľsko: Commercialization Strategy at the Jagiellonian University

Hovorila o stratégii komercializácie duševného vlastníctva na ich univerzite a nadobudnutých skúsenostiach. Univerzita sa zapája do množstva národných i medzinárodných projektov. Úlohou tímu zameraného na inovácie je budovanie vzťahov s vedeckými tímami v aplikovanom výskume; budovanie partnerstiev medzi univerzitou a podnikateľským sektorom; hľadanie obchodných partnerov; optimalizácia vzťahu vedecko-výskumných pracovníkov a univerzity pri prihlasovaní vynálezov; podpora pri vytváraní a vyjednávanie obchodných zmluvných podmienok. Univerzita nemôže byť priamym akcionárom vo firme, preto majú vypracované smernice o zákazkovom výskume. Zisk medzi vynálezcom a univerzitou sa delí v pomere 50:50. Univerzita má založené spin-off firmy, kde vynálezcovia môžu byť akcionármi alebo členmi predstavenstva, môžu byť tiež konzultantmi.

Agnieszka Podrazik,
Akadémia banícko-hutnícka v Krakove, PATLIB centrum[11] , Poľsko: PATLIB Network in Poland – Current Activities and Future Directions

PATLIB[12] (PATent LIBraries) je skratka názvu siete patentových knižníc v celej Európe. Sieť PATLIB v Poľsku má 27 informačných centier, ktoré spolupracujú s národným patentovým úradom. Vo svojich fondoch majú obrovské množstvo dokumentov. Poľský patentový úrad podporuje činnosť týchto centier, poskytuje literatúru, dáva prístup do svojich databáz atď. Medzi hlavné služby patrí: podpora inovačných projektov, poskytujú prístup klientom k dokumentácii z oblasti duševného vlastníctva, informácie o novinkách, pomáhajú pri komercializácii vynálezov, chránených patentom. Napr. v roku 2008 ich centrum odpovedalo na cca 5 tisíc telefonických dotazov a 1500 e-mailov. Hlavní užívatelia sú z akademickej obce. Podľa výsledkov prieskumu v jednotlivých krajinách sú poskytované rozdielne služby, napr. poskytujú poradcov z oblasti ochrany duševného vlastníctva, patentových zástupcov, prístup do študovní publikácií a patentových dokumentov. Európsky patentový úrad poskytuje informácie o každom centre na svojej webovej stránke.

PhDr. Marta Bartošovičová, Ing. Alena Oravcová, Foto: Mgr. Peter Dlhý

9 Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky: http://www.indprop.gov.sk/ [cit. 2012-09-19]
10 Jagelonská univerzita Krakov: http://www.uj.edu.pl/ [cit. 2012-09-19]
11 PATLIB centrum: http://patenty.bg.agh.edu.pl/ [cit. 2012-09-19]
12 PATLIB: http://www.epo.org/searching/patlib/directory.html [cit. 2012-09-19]

Výstava v CVTI SR: Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes

V priestoroch Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) sa v dňoch od 6. 6. do 9. 9. 2012 konala výstava pod názvom **Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes**. Výstavu usporiadalo **Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT) pri CVTI SR** v spolupráci s odbornými garantmi a zberateľmi v rámci implementácie projektu Národná infraštruktúra pre transfer technológií Slovenskej republiky (NITT SK).

Slávnostného otvorenia výstavy dňa 6. júna 2012 o 17.00 hod. sa zúčastnili: **RNDr. Marta Cimbáková**, generálna riaditeľka sekcie vedy a techniky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, **Mgr. Andrea Putalová**, vedúca Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR, **doc. Ing. Robert Redhammer, PhD.**, rektor Slovenskej technickej univerzity v Bratislave, **Ing. Ľubomír Bilský**, vedúci kancelárie riaditeľa CVTI SR, **Ing. Ján Šebo**, predseda Fóra pre komunikačné technológie, **Ing. Štefan Holakovský**, patentový zástupca a vynálezca, **PaedDr. Miroslav Horník**, zberateľ rádiotelekomunikačnej techniky a šíriteľ Murgašovho odkazu, **Dr. Jozef Vranka**, autor životopisnej publikácie o Jozefovi Murgašovi, **pán Ladislav Surovčík**, starosta Tajova, rodnej obce Jozefa Murgaša, **pán Jozef Petrík**, farár z obce Tajov, zástupcovia Literárneho a hudobného múzea Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, zástupcova Strednej priemyselnej školy J. Murgaša v Banskej Bystrici a ďalší.

Podujatie moderovala **PhDr. Zuzana Hajdu** z Oddelenia propagácie vedy a techniky NCP VaT pri CVTI SR. Základ výstavy tvoril odkaz slovenského vynálezcu a priekopníka bezdrôtovej komunikácie Jozefa Murgaša (1864 – 1929), ktorého patenty v uvedenej oblasti získali uznanie v rámci celého sveta. Výstava obsahovala vývoj komunikačných technológií – drôtového telefónu, rádia, telegrafu, ako aj bezdrôtovú mobilnú komunikáciu. Súčasťou prezentácie bolo premietanie krátkeho filmu o Jozefovi Murgašovi a jeho úspešných vynálezoch

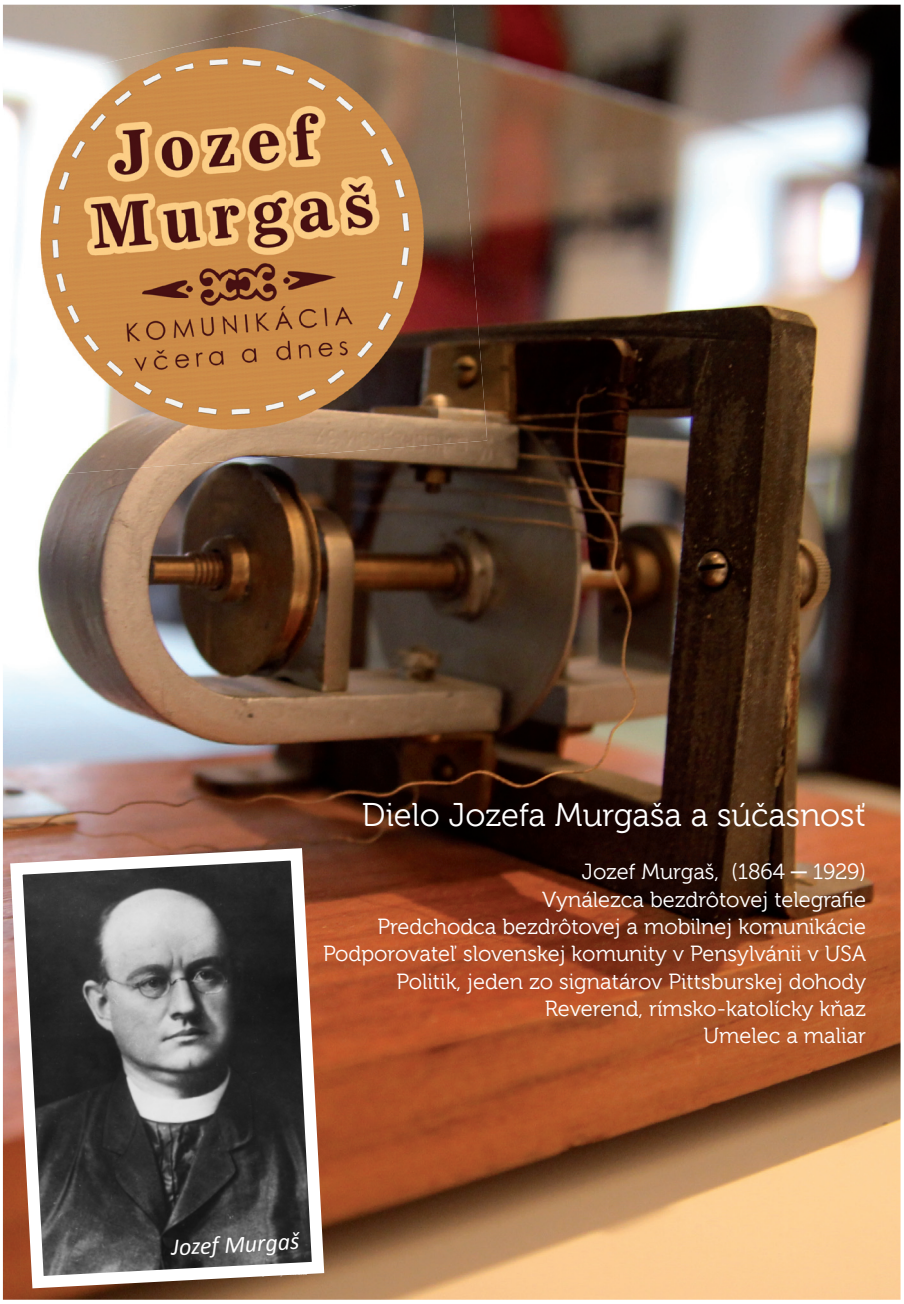

pod názvom Vynálezca z Tajova, ktorý zapožičal Rozhlas a televízia Slovenska.

Ing. Ján Šebo, okrem iného, pripomenul, že najznámejší patent Jozefa Murgaša je z 10. mája 1904, a to spôsob prenosu správ, kde bodky a čiarky Morzeovej abecedy nahradil rozdielnou dĺžkou dvoch rôznych tónov. Tým dokázal podstatne skrátiť dĺžku jednotlivých znakov. Druhý patent umožňoval bezdrôtový prenos takto vzniknutých správ nad zemským povrchom. Bolo to zariadenie na prenos správ prostredníctvom systému tónov.

Ing. Štefan Holakovský, vynálezca, pôvodca 30-tich patentov, zakladajúci člen časopisu Duševné vlastníctvo, ktoré vydáva Úrad priemyselného vlastníctva v SR. Je zberateľom rádiotelekomunikačnej techniky. Zo svojej rozsiahlej zbierky zapožičal na výstavu v CVTI SR 30 exponátov.

Dr. Jozef Vranka, autor životopisnej publikácie o Jozefovi Murgašovi, hovoril najmä o tom, ako sa dostal k napísaniu knihy Z doliny prerástol hory. Jozef Murgaš: kňaz, maliar, vedec, vynálezca..., ktorá vyšla vo Vydavateľstve ARIMES v r. 2004.

V Tajove sa nachádza Pamätná izba Jozefa Murgaša, ktorá je umiestnená v pamätnom dome národovca Jozefa Gregora Tajovského. Tento pamätný dom je v správe Literárneho a historického múzea Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici, ktorá na výstavu zapožičala dva modely Murgašových patentov. Starosta obce Tajov **Ladislav Surovčík** aj v mene Tajovčanov vyzdvihol aktivity Jána Šebu, ktorý sa zaslúžil o zozbieranie veci umiestnených v Tajovskom dome, vrátane dvoch patentov umiestnených na tejto výstave. Prítomných pozval do Tajova, aby si prišli pozrieť celú expozíciu. Viac informácií o Pamätnej izbe Jozefa Murgaša v obci Tajov, ktorá sa nachádza v Pamätnom dome Jozefa Gregora Tajovského v Tajove.

Zľava M. Cimbáková, J. Šebo, Š. Holakovský, sprava A. Putalová

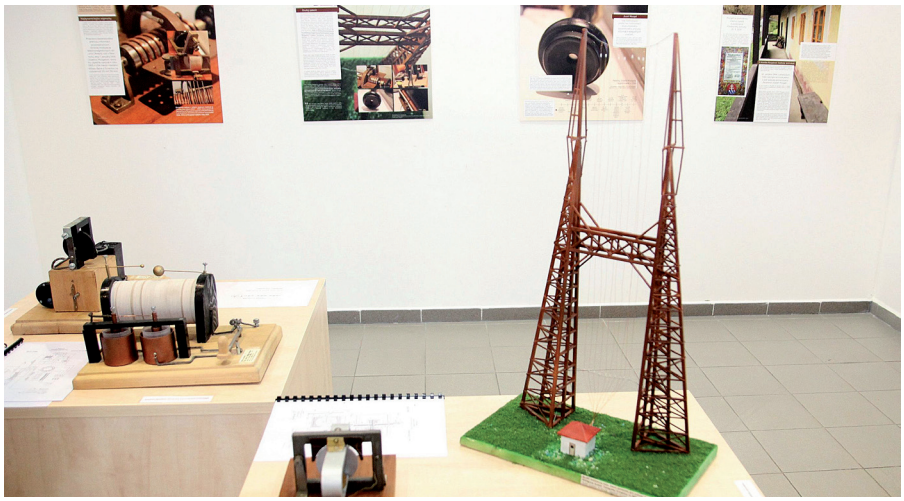

Mgr. Jozef Petrík, okrem iného, informoval, že Jozef Murgaš sa roku 1896 usadil v USA v slovenskej osade Wilkes - Barre, v štáte Pensylvánia. V roku 1908 tam vybudoval slovenskú farnosť, kostol, školu, faru, kláštor a park. V súčasnosti je už kostol zatvorený, pretože farnosť bola zrušená a pričlenená k poľskej farnosti. Apeloval, aby sme sa na Slovensku snažili urobiť všetko preto, aby bolo čo najviac takýchto výstav, aby bol Jozef Murgaš v učebných osnovách, aby sme mu postavili pamätníky, pomenovali po ňom ulice, školy atď.

PaedDr. Miroslav Horník, zberateľ rádiotelekomunikačnej techniky, nadšenec a šíriteľ odkazu Jozefa Murgaša, popísal animačný program na výstave, a to nadviazanie rádioamatérskeho spojenia. Pripomenul, že v Bratislave je Rádioklub Jozefa Murgaša a táto výstava dáva impulz k tomu, aby bola jeho činnosť obnovená. Na výstave prezentoval 6 vlastných modelov, medzi ktorými bol aj model anténovej veže, ktorej originál postavila spol. Universal Aether Telegraph Company vo Wilkes Barre v r. 1905 pre pokusy Jozefa Murgaša. Vlastníkom tohto modelu je Fórum pre komunikačné technológie.

Výstava **Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes** nadväzuje na výstavu z roku 2011, venovanú Aurelovi Stodolovi. Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR chce postupne predstaviť významných slovenských vedcov a technikov.

Text a foto: PhDr. Marta Bartošovičová

Ján Šebo: Vynálezca Jozef Murgaš si zaslúži patričnú úctu i vyznamenanie

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti pri CVTI SR zorganizovalo výstavu s názvom ***Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes***. Výstava sa konala v rámci implementácie národného projektu CVTI SR „Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK“ a pre odbornú i laickú verejnosť bola sprístupnená od 6. 6. 2012 do 9. 9. 2012 v budove CVTI SR na Lamačskej ceste 8/A v Bratislave.

Výstava hovorila nielen o živote a diele Jozefa Murgaša, ale predstavovala aj postupný vývoj rôznych komunikačných technológií, ako napríklad telefón, telegraf, rádio a podobne. Súčasťou výstavy bolo aj premietanie krátkeho filmu o Jozefovi Murgašovi a jeho úspešných vynálezoch. Sprievodným podujatím výstavy bola séria prednášok s názvom *Popoludnie s odkazom Jozefa Murgaša*. Krátke prednášky boli venované životu a dielu Jozefa Murgaša, vplyvu jeho vynálezov na súčasné telekomunikačné technológie a tiež ochrane duševného vlastníctva.

Jedným z hlavných spoluorganizátorov výstavy a zároveň jeden z prednášajúcich v sérii prednášok bol **Ing. Ján Šebo**, predseda asociácie Fórum pre komunikačné technológie. Už jeho otec Jozef Šebo zasvätil život popularizácii života a diela Jozefa Murgaša a tejto činnosti sa dnes do určitej miery venuje aj on. Pri príležitosti realizácie výstavy sme Ing. Šeba požiadali o rozhovor.

P. Stanová: Jozef Murgaš patrí bezpochyby k najvýznamnejším slovenským vynálezcom. Čo považujete za jeho najväčší prínos?

Ján Šebo: Bol to Murgašov „Tón systém“, ktorý zmenil ponímanie dovtedy (v r. 1905) známeho bezdrôtového prenosu. Murgaš odstránil bodku a čiarku Morseovej abecedy a nahradil ich vyšším a nižším tónom, čím dokázal skrátiť dĺžku prenosu. Zároveň vyšším a nižším tónom vytvoril moduláciu nosného signálu tak, že rytmus prerušovania primárneho okruhu spôsoboval moduláciu vyžarovaného signálu, ktorý privádzal do antény. Na prijímacej strane cez anténu prijal signál, kde oddelil detektorom nosný vysokofrekvenčný signál od modulovaného a prijal vyšší a nižší tón. Tento Murgašov „Tón systém“, ktorý neskôr zdokonalil, pracoval s viactónovou moduláciou, čo bol základ pre analógovú moduláciu elektrického signálu a jeho bezdrôtový prenos prostredníctvom elektromagnetických vĺn.

P. Stanová: Ako ovplyvnili vynálezy Jozefa Murgaša súčasnú komunikačnú techniku?

J. Šebo: Murgašov princíp „bezdrôtový prenos správ“ sa stal základom pre analógové rozhlasové a televízne vysielanie, pre komunikáciu pevných bezdrôtových telekomunikačných sietí a neskôr aj analógových mobilných telefónnych sietí. Murgaš, ako prvý na svete, uskutočnil roku 1905 bezdrôtový prenos ľudskej reči v éteri, kde využil princíp svojej tónovej modulácie. Murgaš vytvoril moduláciu ľudského hlasu tak, že moduloval nosnú frekvenciu z výkonného oscilátora a takto modulovaný signál privádzal do antény vo Wilkes Barre, odkiaľ vysielal elektromagnetické vlny do éteru, ktoré prijímali v 30 kilometrov vzdialenom Scrantone.

P. Stanová: Čo Vás viedlo k takému neúnavnému popularizovaniu života a diela Jozefa Murgaša?

J. Šebo: Je to dané tradíciou našej rodiny. V 50. rokoch minulého storočia môj otec – Jozef Šebo, učiteľ základnej školy v Tajove – prvý krát verejne sprístupnil dovtedy verejnosti známe len skromné informácie o svetovom

Ján Šebo

Príhovor pri slávnostnom otvorení výstavy Jozef Murgaš - komunikácia včera a dnes.

význame diela Jozefa Murgaša. Bol dôležitým propagátorom života a diela Jozefa Murgaša v časoch, keď bývalý režim potláčal akékoľvek prejavy o Murgašovi. Jozef Šebo bol zakladateľom zbierky materiálov života a diela J. Murgaša a dlhoročným lektorom pamätnej izby J. Murgaša v Tajove. Na túto rodinnú tradíciu svojho otca som nadviazal svoju snahu, aby sa zachovala pamiatka a patričná úcta dielu Jozefa Murgaša.

P. Stanová: Aký je Váš názor na pozornosť, ktorá je na Slovensku venovaná historickým osobnostiam?

J. Šebo: Čiastočne som už na túto otázku odpovedal v predchádzajúcej odpovedi. Bývalý komunistický režim zaznával dielo Jozefa Murgaša, lebo bol kňaz, hoci všestranne vzdelaný, nadaný a dá sa povedať, že génius v tom čo vynašiel. V dnešnej dobe je situácia podstatne lepšia, venuje sa Murgašovi väčšia pozornosť, avšak nie až taká veľká aký veľký význam má jeho dielo. Veľkú zásluhu na tom má dnes šírenie informácií prostredníctvom rôznych internetových stránok, aktivity Klubu J. G. Tajovského a J. Murgaša, akcie obce Tajov, či kniha Jozefa Vranku „Z doliny prerástol hory – Jozef Murgaš, kňaz, maliar, vedec, vynálezca“, divadelná interpretácia života J. Murgaša v podaní autora Stanislava Štepku „Niekto to rád slovenské“ a niektoré relácie v Slovenskom rozhlase. V neposlednom rade je to aj výstava a cyklus aktivít Centra vedecko-technických informácií „Jozef Murgaš – Komunikácia včera a dnes“. Určite by si Murgaš zaslúžil celovečerný film, či prezidentské vyznamenanie „In memoriam“.

P. Stanová: V minulosti to mali vynálezcovia a myslitelia na Slovensku ťažké. Takmer všetky výrazné úspechy Slovákov vo vede a technike boli realizované mimo nášho územia. Tento trend pokračuje v určitej miere do dnes. Čo by podľa Vás mohlo zastaviť tento odliv vedeckých kapacít do zahraničia?

J. Šebo: Myslím si, že v minulosti odliv mysliteľov do zahraničia mal jednak politický a potom tiež veľmi výrazný ekonomický motív. Jednalo sa väčšinou o ľudí, ktorí boli veľkí myslitelia a boli vzdelaní. Títo nevideli žiadne perspektívy rozvoja svojich pokrokových myšlienok na Slovensku. Dnes sú to hlavne ekonomické podmienky, či životná úroveň, ktoré spôsobujú odliv talentovaných kapacít do zahraničia. Myslím si, že tento trend sa nedá zastaviť, skôr sa mu musíme prispôsobiť, lebo žijeme v jednej Európe či svete a mali by sme ho vnímať ako súčasť nášho života.

P. Stanová: Aké sú Vaše ďalšie plány v súvislosti s popularizáciou osobnosti Jozefa Murgaša prípadne komunikačných technológií.

J. Šebo: Fórum pre komunikačné technológie je asociácia, ktorá združuje významných telekomunikačných operátorov a snaží sa už od roku 1997 o osvetu a transparentné podmienky poskytovania či používania služieb elektronických komunikácií. V rámci asociácie sme prevzali aj odborný patronát nad propagáciou diela Jozefa Murgaša. V minulosti sme zabezpečili obnovu busty Jozefa Murgaša na Jarošovej ulici v Bratislave, podporili takmer všetky organizované akcie k pamiatke Jozefa Murgaša. Budeme spolupracovať s obcou Tajov pri príprave osláv 150. výročia narodenia Jozefa Murgaša, ktoré sa budú konať v roku 2014 v Tajove, kde sa Murgaš narodil.

P. Stanová: Ďakujem Vám za rozhovor a prajem veľa šťastia pri Vašich ďalších popularizačných aktivitách.

Rozhovor pripravila:
Mgr. Patrícia Stanová
Foto: Peter Dlhý, archív J. Šebo

Návšteva nového Bioterapeutického zariadenia v Bratislave

Výskum a vývoj nových bioterapeutických metód a ich využitie pri liečbe rôznych závažných ochorení je názov projektu na podporu tohto výskumu a prenosu poznatkov získaných výskumom a vývojom do praxe. Projekt je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu.

Bioterapie predstavujú významný doplnkový alebo alternatívny spôsob liečby viacerých závažných ochorení s vysokým stupňom účinnosti. **Výskum a vývoj nových bioterapeutických metód a ich využitie pri liečbe rôznych závažných ochorení** [1] je názov projektu na podporu tohto výskumu a prenosu poznatkov získaných výskumom a vývojom do praxe. Projekt je spolufinancovaný z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu. Vybudovať bioterapeutické pracovisko v **Nemocnici svätého Michala v Bratislave**[2], ktoré bude dlhodobo slúžiť pre výskum a vývoj nových bioterapeutických metód a ich klinického využitia v podmienkach SR, je jedna z aktivít tohto projektu, uplatňuje prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe. Projekt nás zaujal, preto sme sa rozhodli bližšie s ním zoznámiť a priblížiť ho aj našim čitateľom. Na realizáciu tohto zámeru, vybudovanie nového bioterapeutického zariadenia, sa podujala spoločnosť **Scientica, s. r. o.**[3], ktorá sa orientuje na experimentálny, cielený a aplikovaný výskum v prírodných a technických vedách, v spolupráci s **Ústavom zoológie SAV**[4]. Tento zámer sa podaril a v Nemocnici svätého Michala v Bratislave sa už nachádza novučičké Bioterapeutické zariadenie, ktoré sme navštívili.

Na Slovensku sa výskumom prvej bioterapeutickej metódy – larválnej terapie – začalo v r. 2005, keď si Ústav zoológie SAV založil kolóniu bzučiviek Lucilia sericata za účelom produkcie sterilných lariev, ktoré sa následne začali využívať pre potreby rozsiahlej klinickej štúdie na pacientoch **1. chirurgickej kliniky LF FNsP UK v Bratislave**[5]. Súčasťou pracoviska, ktoré sme navštívili, je aj laboratórium na produkciu sterilných lariev na liečenie dlhodobo sa nehojacích rán pacientov. Priamo v laboratóriu sme sa dozvedeli podrobnosti o tejto prvej metóde.

Princíp terapie sterilnými larvami spočíva v nasadení presného počtu sterilných lariev bzučivky Lucilia sericata na povrch rany. Larvy sa fixujú na povrchu rany pomocou špeciálneho prípravku počas 48 až 72 hodín a po skončení procedúry sa odstránia. Aj v prípade rán v pokročilom štádiu stačí niekoľko procedúr, aby sa prejavil výrazný pokrok v liečbe alebo úplné vyhojenie rany. Chronické, nehojace sa rany sú typické pre ochorenia vyskytujúce sa najmä u starších ľudí, ktoré sa vo vysokom percente prípadov končia amputáciou. Pozitívom terapie sterilnými larvami je vysoká úspešnosť pri liečení takých ochorení, kde súčasné terapeutické postupy nie sú úspešné. Na základe tejto terapie vznikol aj ďalší projekt realizovaný už spomínanými aktérmi**: Zavedenie terapie sterilnými larvami do klinickej praxe zariadení humánnej a veterinárnej medicíny v Kenskej republike.**[6]

Dosiahnuté výsledky ešte viac zdôraznili potrebu ďalšieho výskumu v oblasti bioterapií a ich urgentného zavádzania do klinickej praxe. Z krátkodobého hľadiska sa ako najperspektívnejšie javia: **hirudoterapia (terapia pijavicami) a ichtyoterapia (terapia rybičkami Garra rufa).** Ďalším liečivým agens je **včelí med, ako aj ostatné včelie produkty – apiterapia – (propolis, materská kašička).** Základom zavádzania apiterapie je jej ekonomická nenáročnosť v porovnaní s konvenčnými terapiami a skutočnosť, že med je účinný aj proti rezistentným nozokomiálnym patogénom.

Terapeutické pracovisko sa má dlhodobo využívať na výskum, vývoj, klinické testovanie a štandardizáciu bioterapeutických metód, na produkciu a udržiavanie viacerých biologických agents (t. j. sterilných lariev, pijavíc, rybičiek Garra rufa, včiel a včelích produktov) a na vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov. Ďalším cieľom projektu je aj komplexný výskum a vývoj nových bioterapeutických postupov s využitím ďalších druhov

bezstavovcov, tvorby nových účinnejších kmeňov, vývoj nových biotechnológií a ich produkcie pre potreby slovenského zdravotníctva, ale tiež ich terapeutickej aplikácie. V súčasnosti neexistuje v Európe pracovisko, ktoré by sa takto komplexne venovalo výskumu bioterapeutických metód a biologicky aktívnych látok, ktoré sú aktívnymi komponentami v terapeutickom procese. Projekt a jeho možnosti v klinickej praxi nás zaujal natoľko, že v rámci podujatí projektu Centra vedecko-technických informácií – **NITT SK** (Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku)[7] vám ho bližšie prestavíme formou výstavy v septembri tohto roku, spolu so sprievodnými podujatiami a živými ukážkami. Zároveň by sme sa radi poďakovali RNDr. Petrovi Takáčovi, CSc., ktorý nás sprevádzal zariadením a poskytol nám komplexné informácie.

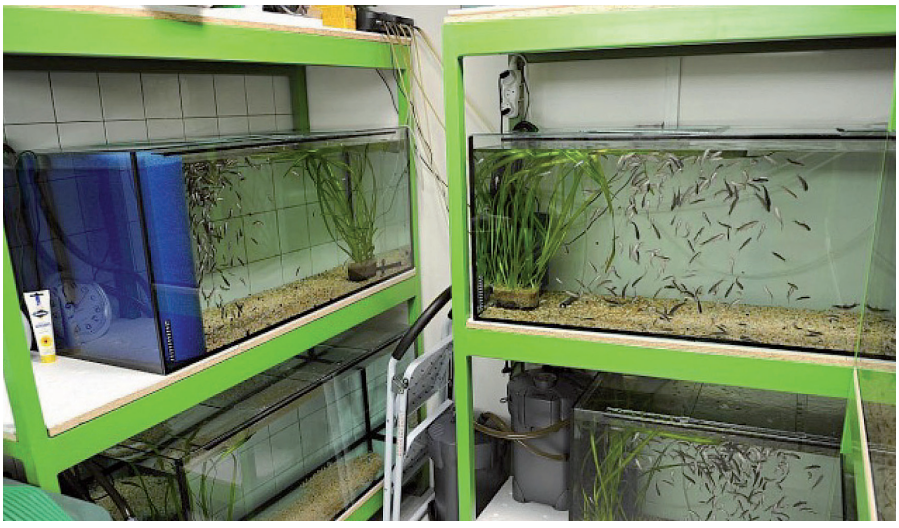

Resumé:
Research and development of new biological therapeutical methods and their use in the treatment of various serious diseases is the name of the project to support the research and knowledge transfer from research and development into practice. The project is funded by the European Regional Development Fund and state budget.

Zdroj:
Scientica s. r. o. Informačné materiály nám poskytlo Bioterapeutické zariadenie v Bratislave.
Fotozdroj: NCP VaT a Scientica s. r. o.

Mgr. Mária Izakovičová

1 Výskum a vývoj nových bioterapeutických metód a ich využitie pri liečbe rôznych závažných ochorení : http://www.scientica.sk/web/src/index.php?lg=sk&pgid=58 [cit. 2012-09-19]
2 Nemocnica svätého Michala v Bratislave: http://www.nsmas.sk/index.php [cit. 2012-09-19]
3 Scientica, s. r. o.: http://www.scientica.sk/web/src/index.php?lg=sk&pgid=100 [cit. 2012-09-19]
4 Ústav zoológie SAV: http://www.zoo.sav.sk/ [cit. 2012-09-19]
5 1. chirurgická klinika LF FNsP UK v Bratislave: http://www.fnspba.sk/Nemocnica-Stare-Mesto/stare-mesto/sm_1chirurgicka/index.htm [cit. 2012-09-19]
6 Zavedenie terapie sterilnými larvami do klinickej praxe zariadení humánnej a veterinárnej medicíny v Kenskej republike: http://www.scientica.sk/web/src/index.php?lg=sk&pgid=86 [cit. 2012-09-19]
7 NITT SK (Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku): http://nitt.cvtisr.sk [cit. 2012-09-19]

Českí vedci súčasťou európskej siete centier pre štruktúrnu biológiu

Prevrat v biomedicínskych vedách je zase o krok bližšie, nakoľko začala fungovať nová európska infraštruktúra pre oblasť štruktúrnej biológie – Instruct. Stredoeurópsky technologický inštitút, Masarykova univerzita (CEITEC MU) k projektu pristupuje ako jediný partner za Českú republiku. Česko je pritom medzi prvými ôsmimi štátmi, ktoré zakladajú Instruct. Vďaka tomu všetci českí vedci z odboru štruktúrnej biológie budú môcť využívať jedinečnú technológiu a unikátne zariadenie vo všetkých zapojených štátoch. Štatút pridruženého národného centra Instruct bude mať pritom Česká integrovaná infraštruktúra pre štruktúrnu biológiu, ktorá spája Laboratóriá štruktúrnej biológie CEITEC a Centrum molekulárnej štruktúry centra BIOCEV.

„Európski biológovia doteraz nemali združený prístup k všetkým technológiám a informáciám, potrebným pre svoj výskum. Prepojením rôznych disciplín, technológií a expertov v oblasti štruktúrnej biológie prispeje Instruct k pretvoreniu vízie skutočne integrovanej štruktúrnej biológie na realitu“, uviedol riaditeľ Instructu prof. Dave Stuart z Oxfordskej univerzity.

Celkovo osem štátov – Česká republika, Francúzsko, Nemecko, Izrael, Holandsko, Portugalsko a Veľká Británia podpísali v Bruseli dohodu, na základe ktorej vznikla výskumná infraštruktúra Instruct. Vedci zo zapojených krajín tak budú môcť využívať najpokročilejšie technológie, akými sú napr. príprava vzoriek pre kryo-elektrónovú tomografiu pomocou iontových paprskov, ktorá bola vyvinutá v nemeckom biochemickom ústave Maxa Plancka v Mníchove alebo automatizované systémy expresie v cicavčích bunkách z britského Oxfordu. Za Českú republiku členstvo oficiálne podpísal Stredoeurópsky technologický inštitút, Masarykova univerzita (CEITEC MU), avšak výhody, vyplývajúce z členstva sa vzťahujú na celú českú vedeckú komunitu.

Zdroj:
www.ctt.muni.cz

Spracovala: Mgr. Iveta Molnárová

Technologický inštitút SAV

Technologický inštitút Slovenskej akadémie vied (TI SAV)[1] vznikol v roku 2008 na podporu riešenia interdisciplinárnych projektov SAV v oblasti materiálového výskumu a nových technológií, zaobstarávanie a prevádzkovanie technologických a diagnostických zariadení pre spoločné využívanie. V rámci projektu pre oblasť duševného vlastníctva pod názvom „Centrum komercializácie poznatkov a ochrany duševného vlastníctva Slovenskej akadémie vied“, poskytuje komplexné služby v oblasti komercializácie výsledkov výskumu a vývoja a manažmentu duševného vlastníctva.

V roku 2010 získal TI SAV projekt v oblasti progresívnych materiálov a technológií s názvom „Efektívne riadenie výroby a spotreby energie z obnoviteľných zdrojov“. Multifunkčné materiály sú nové, progresívne materiály, obsahujúce viacero vlastností a funkcií v jedinom systéme.

Nanotechnológie poskytujú nové možnosti dizajnovať multifunkčné materiály už od nanometrovej úrovne.
Úlohou Technologického centra je vytvoriť a udržiavať funkčný systém pre komplexné riešenie problematiky prenosu poznatkov a technológií do praxe, ich komercializáciu a tiež ochranu duševného vlastníctva predovšetkým v organizáciách SAV. Napriek tomu svoje služby a pomoc ponúkajú aj firmám, ktoré sa zaujímajú sa o najnovší pokrok na poli technológií v oblasti prenosu poznatkov z vedy do praxe. Služby centra sú pre organizácie SAV poskytované bezplatne!

Do ponuky služieb centra patrí napríklad posúdenie technického riešenia a určenie potenciálnej komerčnej hodnoty, pomoc pri nájdení licenčných partnerov, príprava zmlúv a dokumentov v oblasti duševného

vlastníctva a transferu technológií, príprava popularizačných a propagačných materiálov za účelom komercializácie duševného vlastníctva záujemcu. Informácie o všetkých činnostiach CEKOODUV (Centrum komercializácie poznatkov a ochrany duševného vlastníctva) sú dostupné v časti „Služby centra“[2].

Pokiaľ sa záujemca, ktorý je majiteľom práv k duševnému vlastníctvu, rozhodne pre služby centra, je nutné osobné stretnutie a uzatvorenie zmluvy medzi záujemcom a CEKOODUV[3]. Prostredníctvom Systému na správu duševného vlastníctva bude vytvorené konto danému záujemcovi s unikátnym identifikačným číslom a následne prístupové údaje. Súčasťou uzatvorenej zmluvy je Dohoda o zachovaní dôverných informácií, ktorou sa TI SAV zaväzuje k zachovávaniu mlčanlivosti o skutočnostiach týkajúcich sa duševného vlastníctva, s ktorými sa oboznámi v priebehu činností vykonávaných na základe zmluvy uzatvorenej so záujemcom.
Kontaktovať sa s TI SAV je možné: *osobne, e-mailom: info.ctt@savba.sk, telefonicky: 02/54435058, prostredníctvom formuláru v časti „opýtajte sa*[4]*.“*
Sekcia Pre firmy je určená každému, kto má záujem o výsledky výskumu a vývoja v Slovenskej akadémii vied v oblasti prenosu poznatkov z vedy do praxe.
Jednotlivé databázy sú postupne napĺňané, a pracovníci SAV sú pripravení odpovedať na otázky, poradiť s riešením a poskytnúť kontakt na „správnu osobu“, službu, či dohodnúť spoluprácu. Aj v tomto prípade je možné sa kontaktovať: *osobne, e-mailom: info.ctt@savba.sk, telefonicky: 02/ 54435058, prostredníctvom formuláru v časti „opýtajte sa“.*

Centrá pre transfer technológií (CTT)[5]

CTT majú dôležitú úlohu pri sprostredkovaní spolupráce výskumnej inštitúcie so súkromnou sférou. Výhodou je priamy finančný prínos prostredníctvom predaja a licencovania vynálezov či technológií pochádzajúcich z vedecko-výskumných inštitúcií a tiež spoločenský prínos, ktorý umožňuje vznik nových firiem, nových pracovných príležitostí a uvedenie na trh nových a inovatívnych produktov.

Projekt CEKOODUV je zameraný na vytvorenie „Centra komercializácie poznatkov a ochrany duševného vlastníctva Slovenskej akadémie vied“ s cieľom zintenzívniť spoluprácu odborníkov pre transfer technológií s výskumníkmi, komerčnou a verejnou sférou pre využitie potenciálu výskumných inštitúcií Slovenskej akadémie vied (SAV).
Centrum umožní zapojenie vedeckých výstupov ústavov SAV do širších medzinárodných sietí zameraných na urýchlenie procesu transferu nových poznatkov a inovácií do praxe.

Zdroj:
http://www.ti.sav.sk/
http://www.ctt.sav.sk/
Spracovala Janka Némethyová

1 http://ti.sav.sk
2 http://www.ctt.sav.sk/_site/sk/Pre-vedcov-SAV/Sluzby-centra.php
3 http://www.ctt.sav.sk/_site/sk/O-projekte-CEKOODUV
4 http://www.ktt.sav.sk/#content_db_show_7
5 http://www.ctt.sav.sk

Regionálne poradenské a informačné centrum Prešov

RPIC Prešov ako nezávislá organizácia neziskového charakteru, vytvára podmienky pre rozvoj malého a stredného podnikania. Od svojho vzniku v roku 1993 poskytuje služby klientom za účelom sociálno-ekonomického rozvoja regiónu a integrácie do európskych hospodárskych štruktúr, predovšetkým podnikateľom z Prešovského a Košického kraja, spolupracuje s inštitúciami podporujúcimi malé a stredné podnikanie a rozvoj regiónu na Slovensku a v zahraničí.

V rokoch 1999 až 2007 bolo RPIC Prešov hostiteľskou organizáciou Euro Info Centra (centra na podporu podnikania, siete zriadenej Európskou komisiou, generálnym riaditeľstvom pre podnikanie a priemysel). Od roku 2008 je aktívnym členom Enterprise Europe Network (podpornej siete pre podnikanie a inovácie), členom **Národnej asociácie pre rozvoj podnikania (NARP)** a **Slovenskej asociácie podnikateľských a technologických inkubátorov (SAPTI)**. Od roku 2004 prevádzkuje Technologické inkubátorové centrum.

Databáza technologických ponúk a požiadaviek

Databáza BBS (Bulletin Board Service) pochádza z dielne centrálnej jednotky siete Enterprise Europe Network. BBS zahŕňa technologické ponuky a technologické požiadavky, vygenerované v členských a asociovaných krajinách Európskej únie.

Záujemca, ktorý chce zverejniť technologickú ponuku (TO – technology offer) alebo technologickú požiadavku (TR – technology request) prostredníctvom BBS, vstupuje do databázy prostredníctvom regionálneho partnera siete Enterprise Europe Network (pre Východné Slovensko RPIC Prešov) na podnet subjektu (podnikateľa, výskumno-vývojového inštitútu, univerzity a pod.). Všetky TO a TR sa potom dostanú prostredníctvom internetu ku každému partnerovi siete Enterprise Europe Network a následne až ku koncovému subjektu.

Transfer technológií

Jednou z aktivít Enterprise Europe Network je transfer technológií, využívajúci práve databázu BBS.

BBS je najväčšia európska databáza najnovších technológií, úložisko dát, ktorá na základe technologického kľúčového slova (Technology keyword) umožní

stretnutie technologických ponúk s adekvátnymi technologickými požiadavkami. Databáza obsahuje 13 000 technologických požiadaviek alebo technologických ponúk zo 45 krajín Európskej únie a týždenne sa aktualizuje. Zadania ponúk alebo požiadaviek sú zdarma distribuované k približne 10 000 registrovaným užívateľom systému v Európe. Zaregistrovaný záujemca bude týždenne alebo mesačne dostávať inovatívne technologické profily a ponuky na spoluprácu. Registrácia je bezplatná. Ako sa zaregistrovať? Veľmi jednoducho! Stačí vyplniť formulár nachádzajúci sa na webovej stránke RPIC Prešov[1]. Pri akýchkoľvek nejasnostiach a problémoch s vypĺňaním formulárov alebo s anglickým jazykom je možné využiť služby pracovníkov RPIC Prešov a pracovníkov Enterprise Europe Network, ktorí radi pomôžu.

Ako získať kontakt na vybranú ponuku alebo požiadavku z databázy BBS

Ponuky a požiadavky sú v databáze zatriedené podľa kategórií, alebo sú vyhľadateľné podľa kľúčových slov. Výber technologických ponúk (TO) a technologických požiadaviek (TR) je zverejňovaný v pravidelných intervaloch (raz mesačne) na webovom sídle RPIC Prešov v slovenskom ako i anglickom jazyku. Vyhľadávanie je možné podľa rôznych kritérií, ako sú kľúčové slová, doba zverejnenia a pod.

V prípade záujmu o získanie kontaktu k danej požiadavke stačí vyplniť formulár, následne pracovníci RPIC Prešov kontaktujú príslušného zahraničného partnera siete Enterprise Europe Network pre vyžiadanie konkrétneho kontaktu na ich klienta.

V databáze možno nájsť spoluprácu pre spoločný výskum a vývojové aktivity, licenčné dohody, joint venture, technickú a výrobnú spoluprácu, a iné. V prípade akýchkoľvek ďalších informácií je možné obrátiť sa na pracovníkov či už RPIC Prešov alebo Enterprise Europe Network. BBS SK výber z databázy technologických ponúk a požiadaviek zahraničných firiem[2].

Zdroj: www.rpicpo.sk

Spracovala Janka Némethyová

1 http://www.rpicpo.sk/portal/?c=12&id=23.
2 http://www.rpicpo.sk/portal/?c=12&ctg=53

Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií

Patent Searching. Tools & Techniques
Hoboken: John Wiley and Sons, 2007, 188 s.
Vyhľadávanie patentov. Nástroje a postupy
Existujú rôzni poskytovatelia bezplatných patentových databáz. Cieľom tejto publikácie je názorne ukázať efektívne postupy vyhľadávania patentov v nich.

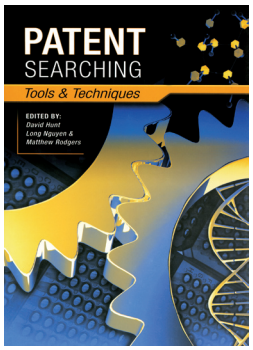

MATLAB : A practical Introduction to Programming and Problem Solving
Stormy Attaway. Amsterdam : Elsevier, 2011. 518 s.
MATLAB: praktický úvod do programovania a riešenie problémov

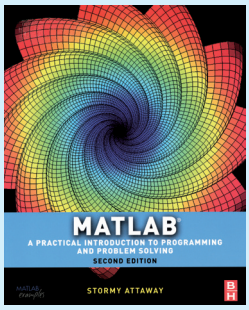

Biodesign: The Process of Innovating Medical Technologies.
Editors: Stefanos Zenios ... (et al). Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 742 s.
Biodesign: proces inovácií technológií v medicíne
Publikácia poskytuje poznatky o procese inovácií technológií v medicíne, možnosti ich uplatnenia na trhu.

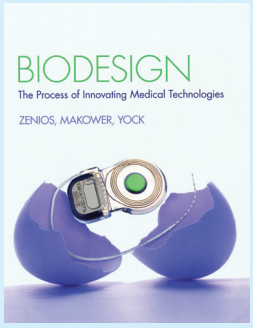

BVR's Guide to Intellectual Property Valuation
Edition Portland: Business Valuation Resources, 2009, 200 s.
Príručka BVR – Business Valuation Resources, zameraná na ohodnocovanie duševného vlastníctva.
Publikácia prináša prehľad o množstve povinných postupov, ktoré treba dodržiavať pre dôveryhodné a obhájiteľné ohodnocovanie duševného vlastníctva.

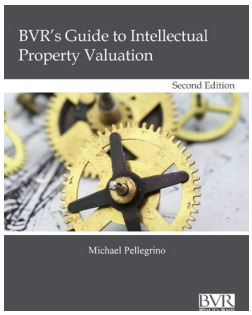

Technology Licensing. Corporate Strategies for Maximizing Value, New York, John Wiley and Sons, 1996, 305 s.
Udeľovanie licencií pre technológie. Spoločné stratégie pre maximalizáciu hodnoty.
Publikácia prináša prehľad o stratégiách udeľovania licencií pre technológie v niektorých najlepších korporáciách vo svete.

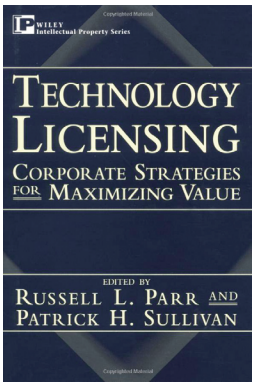

Intellectual Property Management: A Guide for Scientists, Engineers, Financiers, and Managers
Claas Junghans, Adam Levy. Weinheim: Wiley-VCH, 2006. 170 s.
Manažment duševného vlastníctva: príručka pre vedcov, technikov, ekonómov a manažérov.
Základy práva duševného vlastníctva, stratégie jeho komercializácie.

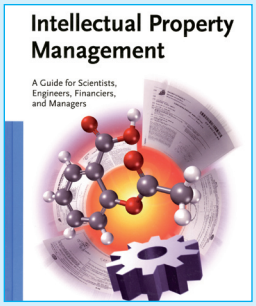

Vybrané publikácie o duševnom vlastníctve a transfere technológií boli zakúpené v rámci projektu NITT SK.
Spracovala: Mgr. I. Molnárová, Mgr. Oľga Števková

Vedecké poznatky v praxi

TA 3

24. 5. 2012; Televízna stanica TA 3; Rozhovor; 14.20; 6 min.; R

Martin STRIŽINEC, moderátor: *A ďalšia téma Štúdia TA 3. Slovensko vie na vede zarábať. Centrum vedecko-technických informácií v projekte Transfer vedeckých poznatkov do praxe výrazne podporuje bádanie slovenských vedcov z eurofondov. Asi najlepším prípadom, ako sa dajú poznatky z vedy transferovať, teda prenášať do praxe, je Ústav materiálov Slovenskej akadémie vied. V štúdiu je teraz so mnou František SIMANČÍK, riaditeľ Ústavu materiálov SAV. Želám pekný deň, vitajte.*

František SIMANČÍK, riaditeľ Ústavu materiálov a mechaniky strojov SAV: Dobrý deň.

Martin STRIŽINEC:
Pán SIMANČÍK, mali ste úspech, ktorý sa týkal hliníka. O čo presne išlo?

František SIMANČÍK: Tak teraz bolo v poslednej dobe medializovaných viac našich úspechov, ktoré teda spočívali v transfere našich poznatkov, alebo toho, čo sa nám podarilo na ústave vyvinúť do priemyselnej praxe. Asi taký najznámejší poznatok, alebo teda najznámejší výstup, bol ten penový hliník, ktorý sme aplikovali v nárazníkoch v železničných vagónoch. Ale ja sám osobne považujem za väčší úspech, že sa nám podarilo z jedného podniku slovenského, ktorý dovtedy vyrábal dlhé profily z hliníka, vyrobiť dnes podnik, ktorý inovuje, ktorý vyrába nové súčiastky do automobilov a už sa to vôbec nepodobá na dlhé profily. Sú to súčiastky motorov a je to vlastne jediný podnik na svete, ktorý to dokáže spraviť, čím teda jeho hodnota výrobku sa výrazne zvýšila a jeho konkurencieschopnosť sa zlepšila. No, a to je v podstate asi aj cesta, ktorú teda my dnes v Slovenskej akadémii vied sa snažíme sledovať. Znamená to, naším takým merateľným výsledkom by malo byť, koľko podnikov sa nám podarí naučiť robiť inovácie namiesto nejakej lacnej výroby, kde dominuje pracovná sila, alebo nejaká vysoká materiálová náročnosť. Chceme, aby v tých produktoch, tak ako aj hovoril pán FIGEĽ pred chvíľkou, dominovali inovácie, aby tam dominovali myšlienky, aby podstatná časť tej ceny toho produktu, ktorý predávame, bola za myšlienku a nie za prácu, teda aby boli nízke náklady. Tým pádom aj ten deficit, ktorý dnes máme, nebude taký vysoký, pretože získame viac peňazí za menšie náklady.

Martin STRIŽINEC: *Povedzte mi, že čo vám prácu zjednodušuje a čo, naopak, komplikuje. Kde sú tie polená pod vašimi nohami a kde, naopak, máte to pole pôsobnosti otvorené?*

František SIMANČÍK:
Tak, v prvom rade, čo nám prácu zjednodušuje. Prácu nám zjednodušuje, keď vidíme, že niekto má o takúto prácu záujem. Najväčší problém slovenských vedcov a vedy vôbec je, že verejnosť nedoceňuje jej úlohu. Verejnosť si myslí, že veda je tu tak skôr taká nadstavba, ktorá patrí akoby nejakej kultúre, a že v podstate kultúrna, civilizovaná spoločnosť by nejakú vedu mala mať. Inak ak nemá nejaké dobré znamienko, ale veda je základňa, veda musí produkovať tie peniaze, tie prostriedky, aby tá ekonomika sa mohla rozvíjať, aby sme tu mohli mať nejaký komfort a teda hlavná brzda je v tom, že my nemáme podporu v spoločnosti, keď chceme niečo, čo je, povedzme, zaujímavé a potrebné z hľadiska, povedzme, vývoja a vedy uplatniť. A potom ani politici samozrejme nedoceňujú význam podpory financovania vedy a rozvíjania vedomostnej spoločnosti. Síce sa o tom veľa hovorí, ale pomerne málo sa pre to robí. Veľa pre to robiť znamená poriadne to financovať, poriadne to zreformovať, tak, aby teda naozaj tie vedecké poznatky sa tu vytvárali, aby sa aplikovali vo výrobkoch a ich cena sa zvýšila tým pádom, aby sa aj vyrovnal trošku ten nepriaznivý schodok, ktorý teda máme u verejných financií.

Martin STRIŽINEC:
Veľmi veľa sa hovorí o tom, že nedokážeme vyčerpať eurofondy, ale vám tie eurofondy práve pomohli. Ako je to možné, že tu sa to podarilo?

František SIMANČÍK:
Eurofondy v každom prípade sú istým spôsobom revolúciou a povedz-

me, vo vybavení prístrojovom už znamenajú veľmi významný pokrok. Na druhej strane, za všetko treba platiť a my platíme enormnou byrokraciou. A to je odpoveď na tú otázku predchádzajúcu, ďalšiu, že ďalšou brzdou, alebo čo by nám najviac pomohlo, je, keby sa výrazne odbúrala tá byrokracia. Keby sa v podstate nepovažovali veci v prvom rade za tých, ktorí teda nejakým spôsobom zneužijú tie peniaze. Keby ste si pozreli, na čo vedci tie peniaze použili, tam sa nedá prakticky nájsť nejaké zneužitie peňazí. Skôr všetci nakúpili drahé prístrojové vybavenie, to prístrojové vybavenie je tu teraz k dispozícii práve na to, aby sme do tých výrobkov zaviedli tie poznatky. No a čo sa dneska deje, dneska zase byrokracia, zase regulácie neumožňujú nám využívať tieto prístroje pre spoluprácu s praxou, lebo zase niekto vymyslel, že by to bola neoprávnená pomoc, povedzme, priemyselným podnikom zo strany štátu. Nuž, treba urobiť všetko pre to, aby to nebola neoprávnená pomoc, ale aby to bola pomoc.

Martin STRIŽINEC:
A komplikujeme si to my sami tu na Slovensku, alebo je to celoeurópska záležitosť?

František SIMANČÍK:
Väčšinou si to komplikujeme my sami na Slovensku. Tak ako sa vraví, sme pápežskejší ako pápež. Odvolávame sa na pravidlá Európskej únie, ale naše skúsenosti, pretože robíme aj na projektoch priamo z Európskej únie, napríklad jeden koordinujeme u nás na ústave vied, tam máme partnerov z Európy a spravujeme vlastne peniaze, ktoré idú priamo z Bruselu, tie nám ukážu tie skúsenosti, že tie pravidlá v Bruseli sú podstatne, podstatne jednoduchšie a tá administratíva podstatne menej je náročnejšia ako tá, ktorá je na Slovensku. Z toho teda vychádza to, také to konštatovanie suché, že zrejme si to komplikujeme sami.

Martin STRIŽINEC:
Máme novú vládu. Ste v nejakom kontakte s ňou a rokujete o nejakých konkrétnejších projektoch, možno zmenách zákonov, ktoré by pomohli vašej práci?

František SIMANČÍK:
Samozrejme, rokuje sa teda teraz momentálne o dočerpaní eurofondov, sú v pláne takzvané veľké projekty, na ktoré by bolo treba teda dať podstatne väčšie peniaze tak, aby sa nerozbilo to do maličkých projektov, ktoré sú administratívne potom viac náročné, ako ich prínos, ktorý je. Samozrejme, chystá sa reforma financovania vedy, chystá sa reforma transformácie akadémie vied, už to bolo niekoľkokrát tak isto medializované. V podstate, snahou je naozaj dostať tú vedu v spoločnosti do takého povedomia, aby teda mala väčšiu, vyššiu vážnosť a úctu, aby teda tým pádom získala aj vyššiu podporu, keď to bude potrebné, a všetkým sa nám to vráti naspäť v tom, že teda sa nám vyrovnajú verejné financie a že budeme si môcť zachovať, povedzme, ten komfort, ktorý dneska máme bez toho, aby sme museli vyrovnávať financie tým, že si z toho komfortu budeme odstrihávať, že si budeme teda vyrovnávať verejné financie drastickým šetrením.

Martin STRIŽINEC:
Hovorí František SIMANČÍK, riaditeľ Ústavu materiálov Slovenskej akadémie vied. Veľmi pekne vám ďakujem za rozhovor a budem držať palce v projektoch, do ktorých sa pustíte v budúcnosti. Ďakujem.

Publikované z monitoringu
STORIN, s. r. o.
(prepis vysielania)
(mb)

Databáza pre spoluprácu podnikateľov

Databáza pre spoluprácu podnikateľov – Business Cooperation Database (BCD) je elektronický systém vytvorený a spravovaný Európskou komisiou, Generálnym riaditeľstvom pre podnikanie a je určený pre podporné inštitúcie pre podnikanie a podnikateľov. Systém už od 1973 umožňuje vyhľadávanie kooperačných partnerov v takmer 50 štátoch sveta a dnes ho už využíva takmer 600 partnerov siete Enterprise Europe Network v Európe.

Databáza ponúka zverejnenie profilu firmy v databáze, získavanie kontaktov na zverejnené ponuky zahraničných podnikateľov a umožňuje podnikateľským subjektom publikovať prístupnou formou svoje ponuky na spoluprácu.

Podnikateľ resp. zástupca firmy by mal mať jasnú predstavu o požadovanej spolupráci a ovládať jazyk krajiny, s ktorou má záujem spolupracovať.

Pre zverejnenie požiadavky je nutné vyplniť formulár[1] a uviesť štáty, do ktorých chce záujemca svoju žiadosť adresovať.

Žiadosť o zaslanie profilu firmy do databázy, resp. zaslanie kontaktu na spoločnosť uvedenú pod príslušným číslom CP (Co-operation Profile – Kooperačný profil) je možné zaslať na adresy:

BIC Bratislava
(Zuzana Veliká[2]
tel. 02/54 41 75 15)

Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania
(Oľga Némethová[3],
tel. 02/ 502 44 513)

Slovenská obchodná a priemyselná komora
(Daniela Širáňová[4],
tel. 02/54 43 32 72)

Regionálne poradenské a informačné centrum – RPIC Prešov
(Mária Radvanská[5],
tel. 051/75 60 330)

BIC Group
(Lucia Dávidová[6],
tel. 02/5441 1192)

Na webovej stránke Enterprise Europe Slovensko[7] sa v intervaloch dvoch týždňov zobrazujú aktuálne ponuky na kooperáciu v slovenskom jazyku a ponuky z databázy BCD v anglickom jazyku.

Zdroj:
Enterprise Europe Network
Spracovala Janka Némethyová

1 http://www.enterprise-europe-network.sk/?services_13/1008
2 http://www.enterprise-europe-network.sk/?contact&id=35
3 http://www.enterprise-europe-network.sk/?contact&id=7
4 http://www.enterprise-europe-network.sk/?contact&id=14
5 http://www.enterprise-europe-network.sk/?contact&id=34
6 http://www.enterprise-europe-network.sk/?contact&id=22
7 www.enterprise-europe-network.sk

Centrum vedecko-technických informácií SR
Lamačská cesta 8/A
811 04 Bratislava
www.cvtisr.sk

Špecializovaná vedecká knižnica

- **On-line katalóg** kníh, časopisov a firemných dokumentov **(OPAC)**
- **Online prístup 24/7 do licencovaných elektronických informačných zdrojov**
  - registrácia aj na diaľku pri záujme o vzdialený prístup do elektronických informačných zdrojov
- **Výpožičné služby**
- **Študovne**
  - príjemné prostredie na štúdium,
  - bohatá ponuka kníh, časopisov, noriem, firemných dokumentov vo voľnom výbere v študovniach,
  - prístup na internet, WiFi pripojenie, multifunkčné kopírovacie zariadenia
- **E- dokument na objednávku**
  - digi@cvtisr.sk
- **Popularizačné podujatia o vede**
  - cyklus prednášok popredných vedcov **Veda v Centre** každý posledný štvrtok v mesiaci
  - sledujte www.vedatechnika.sk

NITT SK

Národná infraštruktúra pre podporu
transferu technológií na Slovensku - NITT SK

CENTRUM VEDECKO-TECHNICKÝCH INFORMÁCIÍ SR
Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava

KONFERENCIA NITT SK 2012

TRANSFER TECHNOLÓGIÍ NA SLOVENSKU A V ZAHRANIČÍ

pod záštitou Dušana Čaploviča, ministra školstva, vedy , výskumu a športu SR

KONFERENČNÁ MIESTNOSŤ

2. POSCHODIE

9. 10. 2012

KONFERENCIA NITT SK 2012

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Operačný program VÝSKUM a VÝVOJ

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Podujatie sa koná v rámci implementácie národného projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK.
Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EU.

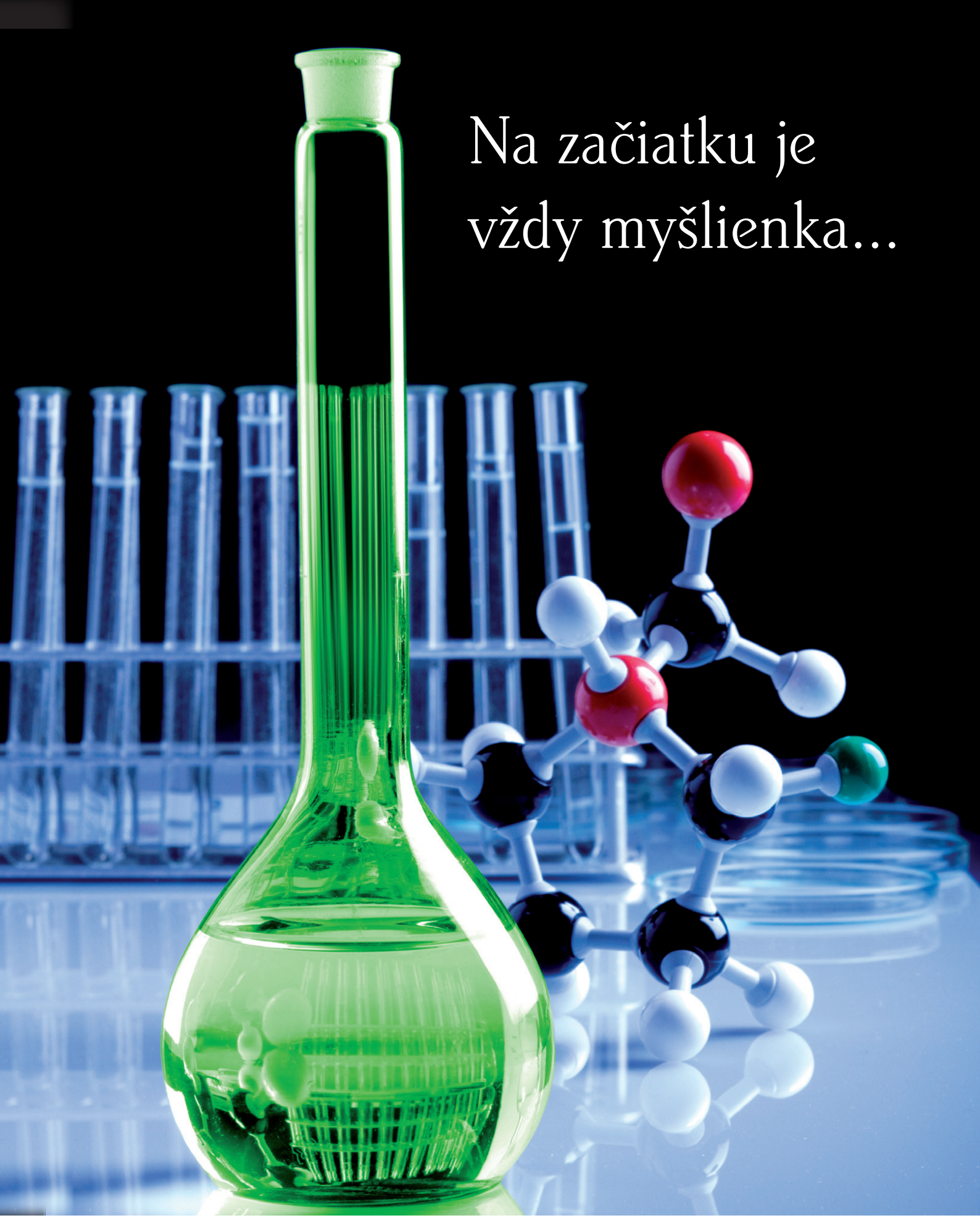

Európska únia
Európsky fond regionálneho rozvoja

Operačný program
VÝSKUM a VÝVOJ

Informácie, ktoré ste si prečítali, sa uverejňujú v rámci realizácie národného projektu
Národná infraštruktúra na podporu transferu technológií na Slovensku – NITT SK.
Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ.

OCHRANA DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
TRANSFER TECHNOLÓGIÍ